

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

80. An si quis fornicaretur gestando aliquod frustulum Reliquiae Sanctae Crucis, Clavorum, vel spineae Coronae, aut Hostiae consecratae occulte, debeat necessario hanc circumstantiam in confessione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

fapientiffimus Onie Jo in p. 2. D. Thome. tr. 6. contr. 5. p. 10. n. 70. Vnde in summa Llamas inuenitur expuncta talis opinio iussu noſtræ Sanctæ Inquiſitionis Hiſpanicæ, in Indice expurgatorio edito anno 1632. à Cardinali Antonio Zappata littera H. ſecundæ Claffis. Et ideo non approbo id, quod aſſerit nouiſſimè Tamburinus in *Method. expedit. Confess. l. 2. c. 5. §. 10. n. 66.* vbi ſic ait: ſi tu tuis manibus polluas vxoratum, vel Sacerdotē, &c. debes id explicare; quia cooperaris ad adulterium, vel ſacrilegium; at ſi te ſuis manibus alius polluat, parum refert pro tuo peccato contra Caſtitem, quòd ille fuerit vir, vel fœmina, vel Sacerdos; tunc enim (ſi aliud non additur) ſe habent illæ manus, vt merum inſtrumentum; & ſolum adeſt cooperatio cum alterius te polluentis peccato. Ita ille, qui ſentit cum Llamas, ſaccularem patientem pollutionem ab aliquo in Sacris conſtituto, non tenet amplius dicere, niſi paſſus ſum voluntariè pollutionem tactibus alienis, & non teneri explicare circumſtantiam perſonæ ſacræ. Sed hanc ſententiam, vt diximus, delevit ex Llamas index expurgatorius. Rectè itaque Trullench in *Decal. tom. 2. lib. 6. c. 1. dub. 8. §. 1. n. 2.* ſic ait: Hinc fit quando mollities committitur tactibus Profeſſi, aut in Sacris cõſtituti, eſſe id in cõfeſſione aperiendum, vt bene exiſtimat Diana *traſſ. de circumſtantiis, reſ. 53.* contra Llamas *ſumma part. 3. cap. 8. §. 16.* Ita Trullench, & iterum ego. Vnde cautè legendi ſunt Tamburinus, Gefualdus, Graſſius, Moſcienſis, & Caramuel; & caueant in poſterum Auctores hanc ſententiam in ſuis Operibus amplius imprimere.

Quæ hic eſt
Reſol. ante-
cedens.

RESOL. LXXVIII.

An mulieri peccanti cum Religioſo Sacerdote ſatis ſit dicere ſe commiſſiſſe ſacrilegium cum Sacerdote, vel initiato ſacris Ordinibus?

Et an Religioſus Sacerdos, quando ſe accuſat in cõfeſſione in ſimili caſu non teneatur dicere ſe eſſe Religioſum Sacerdotem, ſed ſufficit dicere ſe eſſe Religioſum, vel Sacerdotem, aut ſacris Ordinibus initiatum, &c. Ex part. 1. tr. 7. Ref. 3.

Sup. hoc ſup. §. 1. Negatiuè reſpondet Sotus in 4. diſt. 18. q. 2. in Ref. 33. §. 6. Et in hoc, & inf in hoc, & in Ref. 165. §. 10. Ref. 3. & §. 10. Ref. 4.

1. Negatiuè reſpondet Sotus in 4. diſt. 18. q. 2. art. 3. & de iuſt. lib. 2. q. 8. art. 5. ad 1. Cõninch de Sac. diſt. 20. dub. 3. n. 131. Ledclina in ſum. to. 1. de penit. cap. 19. de circumſtantiis perſonæ. dub. 2. Zanardus in direct. Theol. part. 1. tract. de penit. c. 18. Petrus Fay in addit. ad 3. part. queſt. 9. art. 2. diſt. 7. ad 3. & alij: quia votum ſolemne caſtitalis à Religioſo emiſſum, alterius ſpeciei eſt à ſpecie voti Sacerdotis, in Ordine ſuſcepto.

2. Sed ego contrarium aſſerendum eſſe cenſeo: & ita docet Pirigianus in 4. ſert. tom. 2. diſt. 16. q. vnica, artic. 5. Henriquez lib. 5. de penit. c. 5. n. 6. in Gloſſ. lit. G. Sanchez de matr. lib. 7. diſt. 27. n. 27. & nouiſſimè Villalobos in ſum. tom. 1. tra. 9. cap. 37. n. 13. vbi ita aſſerit: *El Sacerdote profeſſo en el pecado de la carne ſatisfaga con decir, que es profeſſo, ò que es Sacerdote. El fundamento de ſta ſentencia es, que el Sacerdote no tiene obligacion à la caſtidad, mas que la del voto ſolemne, que aſſi ſe incluye, y aſſi el voto del Sacerdote, y el del Religioſo no hazen diferente eſpecie, ſi no ſolo es reiterar el voto, como el que hizo eſte tres, ò quarto vezes voto de ayunar los viernes: que ſi le quebrare, no haze mas que vn pecado: que es como el que hizo muchas eſcrituras de obligacion para pagar vna deuda, que no por eſſo queda obligado à pagar mas.* Ita ille, qui etiam citat Medinam, Azorium, & Rodriguez. Et hanc ſententiam probabilem vocat Ioann. de la Cruz in director. conſc. part. 1.

precept. 6. art. 6. dub. 8. concluſ. 3. & Leſſius lib. 4. c. 3. dub. 1. n. 87.

3. Dicendum eſt igitur: penitentem acculantem ſe de copula, ſatisfacere dicendo in cõfeſſione, ſe habuiſſe copulam cum Sacerdote; & non tenetur dicere, illum Sacerdotem fuiſſe Religioſum. Ita Religioſus Sacerdos, quando ſe acculatur in Cõfeſſione, non tenetur dicere, ſe eſſe Religioſum Sacerdotem; ſed ſufficit dicere, ſe eſſe Religioſum, vel Sacerdotem, aut ſacris Ordinibus initiatum, &c. Et hanc ſententiam etiam probabilem vocat Fagundez de Præcept. Eccleſ. tract. 2. lib. 4. cap. 3. num. 4. in fine. Vide ſuper hac materia tertiam meam Partem, Ref. 67. Tract. 4. de Sacrament.

RESOL. LXXIX.

An mulier habens rem cum Nouitia, vel ſoluta cum Nouitia Religioſa teneatur aperire hanc circumſtantiam?

Et quid, ſi mulier haberet rem cum Clerico minorum Ordinum? Ex part. 1. tract. 7. Ref. 7.

§. 1. Affirmatiuè reſpondet Llamas in ſumma, p. 3. c. 8. §. 14.

Sed mihi placet contraria ſententia, quam docet noſter Megala in 1. part. lib. 5. cap. 11. num. 7. quia, cum hæc circumſtantia ſit tantum aggravans, non eſt in Cõfeſſione aperienda. Quæ doctrina magis procedit, ſi mulier haberet rem cum Clerico minorum Ordinum: quia talis circumſtantia non ita notabiliter aggravat malitiam luxuriæ. Et ita docet Llamas ubi ſupra.

RESOL. LXXX.

An ſi quis fornicaretur, geſtando aliquod fruſtulum Reliquiæ Sanctæ Crucis clauorum, vel ſpinea coronæ, aut Hoſtiæ conſecratæ, occultè, debeat neceſſario hanc circumſtantiam in Cõfeſſione explicare?

Et quid geſtando Reliquias Sanctorum, vel Agnæ benedictum?
Idem eſt, quando non ſolum quis cum complice peccaret, ſed etiam cum polluerit ſe ipſum.
Et idem eſt, ſi Parochus, dum iuret cum ſacro oleo ad miniſtrandum Sacramentum Extreme Viſitationis, in itinere cum illo rem haberet cū muliere. Ex part. 1. tract. 8. & Miſc. 8. Refol. 58.

§. 1. Olim docui fornicantem geſtando Reliquias, vel Agnæ benedictum non eſſe aſtrictum hanc circumſtantiam explicare, & ita me citato cum Sanchez, Fagundez, Lugo, Fillucio, Trullench, Bonacina, & aliis tenet Leander de Sacram. tom. 1. tractat. 5. diſput. 8. queſt. 1. 5. quia comitantur tantum ſe habent ad actum venerem, ſicut ad quoduis aliud peccatum. Verùm hanc opinionem ego non audeam extendere ad fornicantem, & geſtantem Reliquias Sanctæ Crucis, clauorum, vel ſpinea coronæ propter contactum phyſicum Corporis Domini noſtri Ieſu Chriſti, vnde ex hoc ab Eccleſia coluntur adoratione.

2. Et idem puto ſi aliquis ex iuſta cauſa geſtat Sacramentum Euchariftiam occultam, & cum illa fornicaretur, vnde ad elucidationem omnium ſi prædictorum, non deleram hic apponere verba Patris Dicaſtilli, qui de Sacrament. tomo ſecundo, tractat. 8. diſputat. 9. dub. 8. num. 718. ſic ait: Dubitare quis poſſet circa hanc circumſtantiam, quomodo id de quo agit Sanchez lib. 2. moral. cap. 40. num. 28. & ante iptum Azor. & alij

De Circumstant aggrau Ref. LXXXI. &c. 383

alij referendi. An scilicet peccatum admissum gestando reliquias sanctas in collo aut aliam imaginem, si id peccatum alioquin non sit directè contra cultum eis debitum, sit peccatum explicandum in confessione: Eandem quæstionem tractant alij in particulari casu exercendi actum venerum ea liplana gestando.

3. In hac re Philarchus de officio Sacerdotis tom. 1. part. 2. libr. 3. cap. 9. ad finem; affirmare videtur. Sanchez verò citatus vniuersim videtur negare, & in eandem sententiam refert Azorium tom. 1. lib. 9. cap. 8. quæstione septima, quamuis enim de quibusdam peccatis loquatur Azor. verbi gratia peierandi, fundandi, detrahendi, maledicendi, &c. & non vtatur exemplo fornicationis, idem putat Sanchez illum sensisse in hoc. Cum Sanchez consensit Fagundez in primo præcepto Ecclesie numero primo, cap. quarto. num. 13. Diana etiam, qui tum part. 1. tractat. 7. de circumstantiis aggrauantibus. tum part. 3. tractat. 4. resolu-

5. Imo ego puto idem dicendum esse, si Parochus dum iret cum Sacro Oleo ad ministrandum Sacramentum Extreme Vnctionis infirmo, in itinere cum illo rem haberet cum muliere.

RESOL. LXXXI.

An gestatio Reliquiarum, in actu venero, vel illas amasia dare, sit circumstantia in confessione aperienda?

Idem est de Agno benedictio, vel calculo cum Indulgentia.

Et quid, si prædicta res dentur amasia non ex gratitudine, & benevolentia, sed tanquam pretium actus veneri; an in isto casu esset sacrilegium hoc facere?
Ex part. 1. tractat. 7. Resolut. 18.

§. 1. **R**espondeo, quòd si in actu venero gestetur Reliquia, vel Agni benedicti, vel calculi cum Indulgentia, non committitur sacrilegium, nec talis est circumstantia in confessione explicanda: quia comitanter se habent ad actum venerum. Quod etiam procedit, si dictæ res sacræ dentur amasia ex gratitudine, & benevolentia; non autem tanquam pretium actus veneri: nam in isto casu esset sacrilegium hoc facere; in primo verò est tantum irreuerentia quædam, re sacræ, & Deo dicata remunerando actum turpem, & profanum. Et ita docet Filiucius to. 2. tract. 3. c. 7. n. 229. Ad tertia huius Operis Partis Tractatum 4. de Sacram.* Resol. 67.

Sup. hoc in Ref. præterita in principio §. 1. sed lege cam per tota & infra in Ref. 165 §. 1. in Ref. 18.

* Que hic est infra Ref. 165 §. 1. in Ref. 18.

RESOL. LXXXII.

An si quis haberet concubitum cum vestibus sacris, istæ polluerentur, & deberet hanc circumstantiam in confessione aperire?

Et an in tali casu vestes sacræ debeat iterum benedici?

Et cur sim docetur perditissimos homines in ore coire, & in hoc casu turpitudine illa contra naturam consistit, unde hoc in confessione explicandum est. Ex part. 1. o. tract. 12. & Misc. 2. Resol. 55. alias 54.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Marchant in Tribu-nali Sacram. to. 2. tract. 7. tit. 1. q. 2. §. 7. res. sol. 2. vbi sic ait: ad sacrilegium spectat, si quis in habitu Sacro, vt Planeta, Catula, Tunica, Alba, vel aliis ornamentis Sacris fecerit concubitum haberet, illa enim istis fœditatibus sicut & Ecclesie contaminantur. Vnde qui Sacris amictus peccatum carnis committeret, crederem illum circumstantiam illam debere exprimere, tanquam sacrilegium extrinsecum constituentem. Ita ille. Vnde si quis haberet copulam cum vestibus Sacris, istæ vestes tanquam pollutæ deberet iterum benedici, vt de Ecclesia polluta ex concubitu, vel emissionem seminis statuitur.

2. Nota etiam hic obiter cum eodem Marchant vbi supra, §. 7. resolutione secunda, quosdam perditissimos etiam in ore coire, & in hoc turpitudine illa contra naturam consistit; vnde in confessione hoc esse explicandum alibi docuimus.

Alibi in to. 2. tr. 6. Ref. 184. §. vlt. ad medium, à vers. Erideo.

RESOL. LXXXIII.

An sit circumstantia aperienda in confessione, si quis haberet copulam in Oratorio alicuius domus, in quo de licentia Episcopi Missæ celebrantur?

Idem dicendum est, si copula haberetur in Sacrificio Ecclesie, vel in porta Ecclesie, à parte externa Ecclesie.

Sup. prima diffie. huius tituli signanter in tom. 4. tr. 2. Ref. 63.

Quæstio 67. vbi in resolut. addit etiam Syluium secunda secunda, ad quæst. 154. articulo, decimo in fine, duo in hac re possumus querere, primò an sit irreuerentia, deinde an sit grauis, & explicanda in confessione, mihi in hac videtur distinguendum inter actiones, quæ peccata sunt, itavt quædam in prudenti hominum æstimatione videantur asserere secum irreuerentiam, si exercentur à gestante secum aliquid sacrum; quædam verò non ita, ideo meritò Azot in prædictis peccatis posuit exemplum, & non in fornicatione; licet quæstionem generaliter mouerit. Exerere ergo actum turpem cum meretrice non videtur posse negari esse aliquam irreuerentiam, si quis simul habeat secum Sanctorum Reliquias. Sed Cardinali Lugoni non videtur irreuerentia tanta vt sit mortalis, adeoque debeat explicari in confessione, quod mihi quoque videtur probabile præsertim cum non sit lex Ecclesiastica, quæ id constituit in materia reuerentiæ erga reliquias Sacras. Idem cum Azorio sentio (in quo à fortiori consensit Sanchez) non esse irreuerentiam reliquiarum si quis eas gesserit, tunc ex ira maledicere alicui, aut tunc furari, &c. esse tamen (vt sentit Lugo) irreuerentiam aliquam tunc fornicari, nisi forte inaduertentia, aut ignorantia ab omni culpa excuset, tales enim actus, & similes in prudenti æstimatione continent indecentiam, licet, vt dicebam non mortalem. Posset tamen tanta esse sanctitas eius, quod gestatur, & adeò crescere inde irreuerentia in tali actu, sub ea circumstantia, vt meritò censetur grauissima; Ideò meritò dixit idem Cardinalis disputatione illa decima - sexta, numero 513. Loquens de Sacerdote, qui secum portans Eucharistiam tale peccatum committeret. Ego sanè non excusarem à peccato graui contra Religionem, cui doctrinæ omnino subscribo. Addit tamen non esse eandem rationem de quolibet alio peccato mortali, verbi gratia, detractione contumelia, &c. Quamuis & in hoc ego non possum non videre magnam irreuerentiam, si quis Sacerdos portans secum pro ægroto venerabile (etiam secretò vt in aliquibus locis iustus de causis fit) interim diuerteret, & in conuersatione effunderet detractiones, contumelias, peccaria, aut etiam minus honestis, & decentibus Ludis, Aleæ, Cartifoliorum, & similibus vacaret. Verùm hæc omnia prudentis æstimationis iudicio videntur relinquenda. In quo mihi nulla occurrit regula generalis ad id discernendum. Huc vsque Dicatillus.

4. Et omnia superius dicta ego puto non solum procedere quando quis cum complice peccaret, sed etiam cum pollueret se ipsum, militat eadem ratio, nempe irreuerentia nimis magna. Ergo, &c.